

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către avocatul Bargan Iurie în numele inculpatului Rotari Ian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2017, în cauza penală în privința lui

Rotari Ian Nolin, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 18.08.2015 - 27.12.2016;

instanța de apel: 20.01.2017 - 11.05.2017;

instanța de recurs: 23.08.2017 - 25.10.2017;

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 27 decembrie 2016, Rotari Ian a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 244¹ alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 2 500 unități convenționale.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond a stabilit că, Rotari Ian, în perioada de timp cuprinsă între 01 ianuarie 2013 și 31 decembrie 2014, desfășurându-și activitatea în biroul nr. 410 de pe str. Mitropolit Bănulescu Bodoni, 45, mun. Chișinău, fără a practica activitatea de întreprinzător, având intenția comiterii evaziunii fiscale, în scopul de a tăinui și de a deghiza originea veniturilor sale, a acceptat primirea prin transferuri de bani prin sistemele de transfer „Western Union” și „Money Gram” de la instituțiile bancare amplasate pe teritoriul mun. Chișinău, bani în proporții deosebit de mari în sumă de 113 296 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM pentru acea perioadă constituiau suma de 1 508 502,25 lei

proveniți de peste hotarele Republicii Moldova de la terțe persoane, eschivându-se de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit.

Astfel, Rotari Ian, contrar prevederilor art. 13 alin. (2) Codul fiscal, care stipulează că „*subiecții impunerii sunt obligați să declare venitul brut obținut din toate sursele*”, precum și art. 14 alin. (1) lit. a) și art. 15 lit. a) din Codul fiscal, potrivit căruia suma totală a impozitului pe venit se determină pentru persoanele fizice în mărime de 7% din venitul anual impozabil ce nu depășește suma de 29 640 și 18% din venitul anual impozabil ce depășește suma de 29 640, având scopul evaziunii fiscale, nu a prezentat organelor specializate declarația cu privire la impozitul pe venit, ceea ce a dus la neachitarea impozitului pe venit în valoare de 268 269,9 lei.

Rotari Ian, prin acțiunile sale intenționate a comis evaziunea fiscală a persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător, prin eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit, dacă suma impozitului pe venit care trebuia să fie achitat depășește 2 500 de unități convenționale, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari, deci a comis infracțiunea prevăzută de art. 244¹ alin. (2) din Codul penal

3. Nefiind de acord cu sentința în cauză, avocatul Bargan Iurie în numele inculpatului Rotari Ian, a declarat apel împotriva acesteia, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care ultimul să fie achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale componenței de infracțiune.

În motivarea cererii declarate, apelantul a invocat că, instanța de fond nu a stabilit și expus în motivare împrejurările de fapt esențiale ale cauzei și anume legate de faptul că toate mijloacele financiare obținute de către inculpatul Rotari Ian, au servit cu titlu de împrumut și nicidecum nu au constituit un venit al acestuia, după cum pretinde acuzarea. Or, sursele financiare obținute cu titlu de împrumut în nici un fel nu sunt obiect al impozitării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2017, a fost respins apelul declarat de către avocatul Bargan Iurie în numele inculpatului Rotari Ian ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a constatat că, starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, prin care nu s-au constatat temeiuri de casare a sentinței.

Totodată, instanța de apel a menționat că, temeinicia sentinței a fost verificată reieșind din argumentele aduse de către autorul apelului în raport cu materialul probant acumulat și cu cadrul legal existent.

Instanța de apel a menționat că deși, inculpatul Rotari Ian vina în cele încriminate nu o recunoaște, vinovăția lui pe deplin se dovedește prin probele acumulate de organul de urmărire penală, cercetate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel și anume prin: *declarațiile martorilor Cebanevici Marina, Glodea Ion, Gherman Florina, Dumbravă Irina, Ulimada Natalia, Ignat Ion, Macarov Vasilii, Martin Ilie, Boșus Dumitru; procesul-verbal de ridicare din 21.07.2015 (f.d. 45 vol. I); procesul-verbal de ridicare din 23.07.2015 (f.d. 51 vol. I); procesul-verbal de ridicare din 23.07.2015 (f.d. 58 vol. I); procesul-verbal de ridicare din 21.07.2015 (f.d. 70 vol. I); procesul-verbal de ridicare din 30.07.2015 (f.d. 76 vol. I); procesul-verbal de ridicare din 21.07.2015 (f.d. 90 vol. I); procesul-verbal de examinare din 03.08.2015 (f.d. 147 - 153 vol. I); informația parvenită din adresa BC „Banca de Economii” cu nr. 17- 1 09/714/9615 din 27.07.2015 (f.d. 64-66 vol. I); informația parvenită din adresa Inspectoratului fiscal principal de stat de pe j lama MF al RM cu nr. 26-1/3-11-13561/7159 din 13.08.2015 (f.d. 244 vol. I); extrasul din baza de date a IFSP a RM prin care se confirmă că în perioada anilor 2013-2014 învinuitului Rotari Ian nu i-au fost efectuate careva plăți salariale pentru anul 2014 (f.d. 23-24 vol. II).*

Astfel, instanța de apel a indicat că, instanța de fond corect a respins poziția inculpatului precum că sumele au fost primite în vederea stingerii unei datorii către Petrovchi Alexandr, or, aceste declarații se combat prin probele anexate și cercetate în ședința de judecată și anume prin informația parvenită din adresa Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al RM cu nr. 26-1/3-11-13561/7159 din 13.08.2015, prin care se confirmă cu certitudine faptul că, pentru perioada anilor 2013-2014, Rotari Ian nu a depus declarația cu privire la venit (f.d. 244 vol. I), cu toate că, a obținut prin intermediul transferurilor bancare internaționale suma de 113 296 dolari SUA (f.d. 147-149), ceea ce, direct indică la eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit, dacă suma impozitului pe venit care trebuia să fie achitat depășește 2 500 de unități convenționale, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari.

Mai mult, instanța de apel a susținut că, Rotari Ian fiind audiat în calitate de învinuit la 10.08.2015, a recunoscut pe deplin cele imputate, relatând cu lux de amănunte modul în care a acționat la comiterea faptei prejudiciabile (f.d. 2-3, vol III).

Totodată, inculpatul nu a putut explica de la cine și pentru ce, a fost transferată suma dată, or, intenția ultimului este confirmată prin declarațiile martorilor care confirmă că inculpatul s-a adresat cu rugămintea către ei pentru a fi transferate sume de bani pe numele altor persoane și nu a inculpatului, astfel, se constată cu certitudine

că inculpatul Rotari Ian intenționat dorea să ascundă faptul că suma de bani, documentar este destinată nu lui ci altor persoane.

Instanța de apel a remarcat că, deși inculpatul Rotari Ian vina în cadrul instanței de apel nu o recunoaște, ultimul a achitat amenda stabilită prin sentință timp de 72 ore (f.d. 102, vol. I).

Astfel, instanța de apel a conchis că, concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței de infracțiune prevăzute la art. 244¹ alin. (2) Cod penal, este corectă.

Cât privește individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, instanța de apel a indicat că, instanța de fond corect a individualizat pedeapsa penală și prin urmare a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75,77 Cod penal, reținându-se că, Rotari Ian este la prima abatere disciplinară, precum și lipsa circumstanțelor agravante, în care instanța de fond corect a aplicat pedeapsa cu amenda.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Bargan Iurie în numele inculpatului Rotari Ian, în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de învinuirea adusă din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii imputate.

Recurentul indică că, învinuirea înaintată inculpatului este bazată pe presupuneri, iar cumulul de probe demonstrează clar nevinovăția inculpatului Rotari Ian.

Mai mult, avocatul susține că instanța de apel a menținut o sentință eronată, deoarece nu s-a luat în calcul lipsa obiectului infracțiunii, or, mijloacele financiare indicate în învinuire au fost obținute cu titlul de împrumut de la cetățeanul Statelor Unite ale Americii, Petrovski Alexandr.

Totodată, recurentul susține că, organul de urmărire penală fără a efectua o expertiză financiară, în mod arbitrar a indicat în rechizitoriu suma de 1 508 502,25 lei.

În rest, apărătorul menționează dezacordul cu aprecierea probelor date de către instanțele anterioare.

5.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului declarat de către apărătorul inculpatului, menționând că recurentul se referă la starea de fapt a cauzei și la chestiunea de apreciere a probelor, ceea ce nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, iar instanța de apel just a conchis asupra vinovăției lui Rotari Ian în baza art. 244¹ alin. (2) Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu și în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent și argumentate.

Din textul recursului, se constată că recurentul invocă temeuri de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, în motivarea recursului menționând că instanța de apel a dat o apreciere eronată probatoriului administrat, iar în acțiunile inculpatului nu se conțin elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 244¹ alin. (2) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat, astfel repetând întru totul motivele invocate în apel.

Reieșind anume din acest fapt, instanța de recurs menționează că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, or, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelului avocatului în interesele inculpatului, cu menținerea sentinței atacate, fără careva modificări.

Din materialele dosarului rezultă că, instanța de apel la examinarea cauzei, a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 244¹ alin. (2) Cod penal, iar careva temeuri de a dispune achitarea lui Rotari Ian, nu au fost stabilite.

Colegiul penal reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, celor administrate în cadrul instanței de apel și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia corectă că sentința de condamnare atacată este legală și întemeiată în partea constatării vinovăției inculpatului, corespunde tuturor prevederilor legii de

procedură penală, și conține răspunsuri la toate argumentele invocate de apelanți, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată.

În continuare, din textul recursului declarat, se constată că recurentul critică soluția instanței de apel, de altfel și cea a primei instanțe, invocând că acestea au dat o apreciere eronată probatoriului administrat în cauză.

În ceea ce privește faptul dacă o asemenea situație reprezintă o eroare de drept, Colegiul penal amintește că, la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond și de apel.

Astfel, Colegiul penal consideră relevant de a specifica că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține. În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată.

Se apreciază drept vădit neîntemeiate criticile recurentului cu privire la adoptarea unei decizii ilegale de către instanța de apel în privința lui Rotari Ian, totodată, menționând că Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a ajuns la concluzia corectă că probele cercetate, coroborând între ele, formează un ansamblu probatoriu prin care indubitabil se dovedește vinovăția ultimului de comiterea infracțiunii imputate și totalmente se combat cu argumentele aduse, la caz, de către partea apărării întru susținerea nevinovăției inculpatului.

Cât privește argumentul recurentului precum că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii imputate inculpatului, Colegiul penal menționează că, poziția acestuia este neîntemeiată, având scopul de a evita răspunderea și pedeapsa penală aplicată inculpatului.

Mai mult, instanța de recurs susține că, obiectul juridic special al infracțiunii specificate la alin. (2) art. 244¹ Cod penal, îl constituie relațiile sociale cu privire la formarea bugetului public național pe calea îndeplinirii de persoanele fizice contribuabile care nu practică activitate de întreprinzător a obligațiilor fiscale. *Obiectul material* reprezintă declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit.

Astfel, este neclară poziția apărării prin care susține că, în acțiunile inculpatului lipsește obiectul infracțiunii imputate, or, conform informației parvenite de la

Inspectoratul Fiscal Principal de Stat din 13 august 2015, se confirmă faptul că Rotari Ian în perioada 2013-2014, nu a depus declarația cu privire la impozitul pe venit.

Cât privește latura obiectivă a infracțiunii incriminate inculpatului, Colegiul penal susține că, aceasta a fost realizată conform următoarelor semne: fapta prejudiciabilă care se exprimă în inacțiunea de eschivare de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit, urmările prejudiciabile sub formă neachitării impozitului pe venit în proporții deosebit de mari (depășește 2 500 unități convenționale), legătura causală dintre acestea care a fost demonstrată nemijlocit din probele cumulate în respectiva cauză penală cât și declarațiile inculpatului date în cadrul urmăririi penale, care cu lux de amănunte descrie întreaga situație.

Latura subiectivă a infracțiunii specificate se caracterizează prin intenție directă, astfel instanțele inferioare corect au constatat că inculpatul Rotari Ian intenționat a comis fapta infracțională în scopul de a tăinui și de a deghiza originea veniturilor sale, a acceptat primire prin transferuri de bani prin sistemele bancare, în sumă de 1 508 502,25 lei.

Colegiul penal respinge ca eronat argumentul recurentului precum că, organul de urmărire penală fără a efectua o expertiză financiară, în mod arbitrar a indicat în rechizitoriu suma de 1 508 502, 25 lei, or, din probele cumulate în respectiva cauză penală este evident că inculpatul prin sistemele de transfer „Western Union” și „Money Gram” de la instituțiile bancare amplasate pe teritoriul Chișinău, a ridicat bani în proporții deosebit de mari în sumă de 113 296 dolari SUA, echivalentul a 1 508 502,25 lei, nefiind necesar de a efectua o expertiză financiară.

Totodată, Colegiul penal ține să indice că, la fel nu este necesară o expertiză financiară în vederea soluționării mărimii impozitului pe venit, or, conform art. 14 alin. (1) lit. a), 15 lit. a) Cod fiscal, suma totală a impozitului pe venit se determină pentru persoanele fizice în mărime de 7% din venitul anual impozabil ce nu depășește suma de 29 640 lei și 18% din venitul anual impozabil ce depășește suma de 29 640 lei, astfel inculpatul urma să declare sumele primite prin sistemele de transfer și să achite impozitul în valoare de 268 269,9 lei.

Cât privește argumentul apărării precum că, mijloacele financiare indicate în învinuire au fost obținute cu titlul de împrumut de la Petrovski Alexandr, Colegiul penal susține opinia instanțelor inferioare care au apreciat poziția acestuia ca o metodă de eschivare de la răspunderea penală.

Nu în ultimul rând, asupra celor constatate se impune și mențiunea că, criticile formulate de recurent în recursul ordinar declarat, au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în de apel și, cărora instanța de judecată, le-a dat o motivare

corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în hotărârea adoptată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia, nu s-au stabilit.

Concluzionând asupra celor expuse instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză nu se constată erorile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală și în virtutea considerentelor expuse supra, constatând că în cauză există o concordanță deplină între situația de fapt și de drept stabilită de instanța de apel, Colegiul penal apreciază ca fiind vădit neîntemeiate criticile formulate de către recurent.

La judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-417 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, respectiv nu există careva temei legal pentru admiterea recursului ordinar în sensul declarat de către avocatul Bargan Iurie în numele inculpatului Rotari Ian.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către avocatul Bargan Iurie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2017, în cauza penală în privința lui *Rotari Ian Nolin*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la **22 noiembrie 2017**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan